

Sant Esteve del Pujol de Planès

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: El Pujol de Planès
Emplaçament A 10 km de Montmajor per la carretera que surt de Can barri.

Coordenades:

Latitud: 41.966369997830945
Longitud: 1.7483669102898514
UTM Est (X): 396288
UTM Nord (Y): 4646800

Classificació

Número de fitxa 08132 - 119
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc
Segle XII-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPAC, nº 3490, any 1982, 1983.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA

Fitxes associades:

[Retaule Major de Sant Esteve del Pujol de Planès](#)

[Retaule del Roser del Pujol de Planès](#)

Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: ds., 03/05/2003 - 02:00

Descripció

L'església, situada al costat de la masia del Pujol de Planès, es troba a l'extrem de la serra de Querol, entre les rieres de Navel i de l'Hospital. Església romànica modificada al segle XVII. La planta original correspon a un edifici d'una sola nau rematada per un creuer i amb tres absis a llevant. Els absis, bastits sobre la roca i tot el conjunt de la capçalera és la part més interessant del conjunt, sobre tot pels jocs de les teulades i l'ornamentació dels absis corresponents al primer romànic: arcuacions cegues i bandes llombardes. A l'absis central hi ha una bonica finestra de doble esqueixada coberta amb un arc de dovelles i coronat per una senzilla arquivolta. Els dos absis laterals, més petits, foren realçats durant el segle XVII al ampliar-se i renovar-se l'església; conserven però la seva decoració d'arcuacions i bandes. La porta romànica devia obrir-se al mateix lloc que l'actual, que porta la data 1621 a la llinda. Interiorment l'edifici està molt desfigurat, ja que els murs estan recoberts de guix amb pintures; tot i així es pot veure que la nau era coberta amb voltes de pedra de mig punt, amb una cúpula semiesfèrica en la intersecció. També en aquesta època s'afegiren al conjunt noves dependències, rectoria, sagristia, etc, que desvirtuaren un dels conjunts romànics més interessants de la comarca.

Observacions:

La clau de l'església la té el rector de Montmajor. A l'interior de l'edifici es conserva la tapa d'un sarcòfag de doble vessant i els caps triangulars, que fa 100 cm de llargada per 65 d'amplada i 26 d'alçada. En un dels pendents hi ha una decoració amb tres cercles amb un estel inscrit de sis braços en els dos laterals. A l'església parroquial de Sant Sadurní de Montmajor es conserven dos interessants retaules procedents d'aquesta església: retaule de Sant Esteve (renaixentista, 1635), i retaule de la Mare de Déu del Roser (barroc, 1726). Es celebra culte el dia de Sant Esteve, 26 de desembre, i la festa major el diumenge sobre de l'Ascensió.

Història

Sant Esteve del Pujol de Planès, situada al comtat de Berga, estava lligada des de la seva construcció, al domini del monestir de Santa Maria de Serrateix. L'any 983 el Comte Oliba Cabreta de Cerdanya, en el curs d'una visita al monestir de Serrateix, confirma les donacions que havien fet Ató i Riquilda, consistent en l'honor del Pujol sobre el castell de Montmajor (ipsa honore de ipso Puio qui est subtus castro de Monte Maiores). La primera notícia documental de l'església és del segle XII, l'any 1183 Solextendis féu llegats testamentaris a favor de l'església monacal de Serrateix i també a Sant Esteve del Pujol de Planès i Santa Maria d'Aguilar del Sunyer. El caràcter parroquial queda confirmat en la visita al deganat del Berguedà l'any 1312. A partir dels segles XIV-XV la família cardonina dels Gibert eren senyors del Pujol de Planès, tot i que tenien la seva residència a Cardona, a la casa-palau dels Gibert. A l'edat moderna l'església i el lloc quedaren sota la influència de la casa ducal de Cardona, formant part de la seva batllia. El segle XVIII mantenia el seu caràcter parroquial i tenia com a sufragània l'església de Santa Maria d'Aguilar, a més formava part de l'oficialat de Cardona. Actualment l'església depèn de la parroquial de Sant Sadurní de Montmajor. A partir de 1901 el títol de la baronia del Pujol de Planès passà a Maria de Consol de Grassot i Cibot. Durant l'incendi forestal del l'any 1994 l'església va quedar malmesa i es va reconstruir la teulada de l'església i el porxo.

Bibliografia

AA.VV. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. GAVÍN,
J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona.

